

۲۰۲۳/۰۶/۰۶

عبدالقیوم میرزاده، جغرافیه / منطقه

معرفی منطقه «جوی شیر» در قاموس بکیر افغانستان

جوی شیر که اکنون در جوارمسجد میرها واقع نخاس ده افغانان واقع است، از زمانی به این نام وجود داشت که هنوز آیین مقدس اسلام در این خطه نیامده بود. این زمان مقارن با دوره فرمانروایی کابل شاهان و حاکمیت زنبورک شاه برابر میباید. در آن برهه دین بودایی در هرکوی و گذر این دیار آیین مطرح شمرده می شد. کابلیان زحمتکش و پُرکار از دو طرف دریای پر خروش کابل نهر های آب کشیدند. یکی از این نهر ها از نزدیک منطقه گذرگاه زیر کوه شیر دروازه شروع شده، دامنه کوه شیر دروازه که بعد ها به کوه توپ شهرت یافت را عبور کرده، از بلندی های عقب شفاخانه ابن سینا امروزی گذشته و از طریق چنداول تا مرکز شهر کهنه امتداد و جریان داشت که این نهر را کابلیان به نام بالا جوی یاد می کردند.

نهر دیگری از سمت غرب دریای خروشان کابل، دقیقاً از حوالی منطقه دهمزنگ امروزی از دریا جدا شده، از دامنه کوهی به نام آسامایی و نخاس (نقاش) امروزی البته از جناح غربی ماشین خانه حربیه سمت شرق به پیش رفته و از جوار درمسال معروف آسامایی (مادر مقدس) عبور کرده و به سمت جوی شیر میرسید، و از آنجا راه خود را به سمت ده افغانان و حوض مرغابی ها ادامه داده و از تحت همین هتل پارک امروزی این نهر به دو شعبه منقسم میگشت که یکی آن راه خود را به سمت خیابان در پیش گرفته و دیگری به سمت مسجد میرها و شهر آرا و بلاخره به سمت قلعه حاجی به پیش میرفت.

قراین میرساند که سالها بعد یک قوماندان و سر لشکر منگلی بنام ببرک خان قلعه بزرگی در جوار این نهر در منطقه حوض مرغابی ها اعمار کرد و فرد با نفوذی دیگری بنام میرزا نوروز خان لوگری دقیقاً بالای این نهر قلعه بزرگی اعمار کرد که دهنه نهر از زیر کمان این قلعه عبور میکرد و حوض مرغابی ها را تشکیل میداد. البته در همین جا اکنون هتل پارک اعمار گردیده است.

در این نهر در تمام فصول سال آب فراوان و زلال جاری بود. اما چرا این نهر را در این قسمت جوی شیر می نامند؟ روایات متعدد وجود دارد. یکی از این روایات بیشتر از بقیه مقرون به حقیقت میماند و آن چنین است:

یکی از شاهان آنزمانه ها دختری زیبایی داشت بنام سادینا یا سادینا. موصوف در منطقه نو آباددهمزنگ امروزی در جوار این نهر توسط معماران معروف کابلی برای سادینا قصر کوچکی اعمار کرده بود. در این نهر ماهیان سفید فراوان زندگی داشتند و سادینا را عادت براین بود که هر روز به لب این نهر به تماشای ماهیان زیبای سفید مینشست. سادینا همه روزه صراحی یا کوزه چه ای پر از شیرکه نوله آن را با برگ سبز میبست، را نیز برای تغذیه ماهیان در این جوی میریخت. باشندگان هندو باور اطراف این نهر با پیروی از کار خیر سادینا نیز همه روزه همچنان مقدار شیری به این نهر میریختند. تا اینکه نام این نهر به جوی شیر معروف گشت.